

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM ȘI EVALUARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

TEZELE CU SUBIECT UNIC

**PROGRAMA
PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**

- CLASA A VIII-A -

Aprobată prin O.M.E.C.T.nr. ____/____

2008-2009

I. PRECIZĂRI

Prezenta programă pentru tezele cu subiect unic la disciplina limba și literatura română vizează obiectivele de referință, din **programa școlară pentru clasa a VIII-a** (aprobată prin Ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4740/ 25.08.2003, în vigoare din anul școlar 2003-2004), referitoare la capacitatea de receptare a mesajului scris și la capacitatea de exprimare scrisă, în diferite situații de comunicare. Subiectele pentru teze vor fi în acord cu obiectivele de referință, cu activitățile de învățare și conținuturile din programa școlară pentru clasa a VIII-a. În tabelul de mai jos, sunt incluse exemple de sarcini de lucru/ cerințe care pot apărea în tezele cu subiect unic la limba și literatura română.

Prin tezele cu subiect unic, în evaluarea unităților de conținut care privesc domeniul *limba română* se are în vedere *viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă* a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție), de subliniere a valorilor stilistice și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare.

În evaluarea unităților de conținut ale domeniului *lectură*, sarcinile de lucru implică cerințe care privesc înțelegerea unui text dat, literar sau nonliterar (identificarea ideilor principale, a unor trăsături generale și particulare ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compuneri vizând scrierea despre un text literar sau nonliterar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, identificarea ideilor principale, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte funcționale (cerere, invitație), argumentative (exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind textul dat/ indicat, motivarea apartenenței la un gen literar), reflexive și imaginative (scrisoare, alte compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente, evidențierea trăsăturilor unui obiect într-o descriere/ într-un portret, scurte narațiuni, continuarea logică a unor dialoguri etc.).

Pentru obiectivele de referință care privesc capacitatea de receptare și de producere a mesajelor orale, profesorii vor organiza activități specifice și vor realiza evaluarea de parcurs a acestora.

II. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ DIN PROGRAMA ȘCOLARĂ ȘI EXEMPLE DE SARCINI DE LUCRU

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

Obiective de referință	Exemple de sarcini de lucru corespunzătoare activităților de învățare și conținuturilor din programă
3.1 să dovedească înțelegerea unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date	<ul style="list-style-type: none">- diferențierea între sensul propriu și sensul figurat al cuvintelor în funcție de context- recunoașterea sensului figurat al unor cuvinte într-un context dat- identificarea ideilor principale dintr-un text dat- identificarea modurilor de expunere și a felului în care acestea se combină într-un text dat;- identificarea ordinii logice și cronologice a ideilor/ a întâmplărilor dintr-un text- identificarea unor elemente de structurare a textului narativ: timpul, spațiul narațiunii, logica acțiunii, construcția personajului- identificarea unor elemente de structurare a textului liric- identificarea elementelor de versificație: măsură, rimă, ritm, vers, strofă;- identificarea semnificației unor procedee de expresivitate artistică în textele date; alegoria, inversiunea¹- identificarea unor trăsături ale genurilor liric, epic și dramatic

¹ Conținuturile marcate prin bold sunt valabile numai pentru semestrul al II-lea.

Obiective de referință	Exemple de sarcini de lucru corespunzătoare activităților de învățare și conținuturilor din programă
3.2 să sesizeze valoarea expresivă a categoriilor morfosintactice ² , a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului, a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației	<ul style="list-style-type: none"> - identificarea arhaismelor, a regionalismelor și a neologismelor și a rolului lor în textele date - recunoașterea unor cuvinte aparținând unei familii lexicale, a cuvintelor derivate, compuse sau obținute prin conversiune - recunoașterea categoriilor semantice studiate: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice, paronime - identificarea pleonasmului - sesizarea rolului semnelor ortografice și de punctuație din textul dat - identificarea unor valori stilistice ale nivelurilor fonetic, lexical și morfosintactic într-un text dat - identificarea rolului părților de propoziție și a propozițiilor într-un text dat - identificarea și utilizarea unor elemente de sintaxă a propoziției și a frazei (probleme de acord; funcții sintactice; tipuri de propoziții – regente și subordonatele indicate de programă; cuvinte și construcții incidente; relații sintactice; topică și punctuație; valori stilistice ale folosirii acestora în textul dat)
3.3 să identifice valori morale într-un text, exprimându-și impresiile și preferințele	<ul style="list-style-type: none"> - identificarea unor elemente morale în textele studiate (nuvela; fragmente – romanul, comedia) sau la prima vedere și exprimarea motivată a propriei atitudini față de acestea

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

Obiective de referință	Exemple de sarcini de lucru corespunzătoare activităților de învățare și conținuturilor din programă
4.1 să redacteze texte diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă	<ul style="list-style-type: none"> - redactarea unor texte reflexive și imaginative (scrisoare; compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente cu ocazia unui eveniment personal, social sau cultural; evidențierea unor trăsături ale unui obiect - peisaj, operă de artă, persoană - într-o descriere/ într-un portret; scurte narațiuni; continuarea unor dialoguri etc.) - redactarea unei texte funcționale: cerere, invitație - redactarea unor compuneri despre texte literare studiate sau la prima vedere - rezumat; caracterizare de personaj; motivarea apartenenței unui text, studiat sau la prima vedere, la un gen literar: epic (nuvela, romanul), liric, dramatic (comedia) - comentarea sumară a unor secvențe din operele studiate (fragmentele studiate din speciile literare: romanul, comedia) sau a unor texte la prima vedere, prin exprimarea motivată a unei opinii privind structura textului, procedeele de expresivitate și semnificațiile textului și/ sau ale mesajului acestuia - exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind textul dat/ indicat

² *Sintaxa propoziției și a frazei* (capitolul *Conținuturi. Elemente de construcție a comunicării: 3.1, 3.4.1.- 3.4.6*, din programa școlară, 2003) va face obiectul evaluării pe semestrul al II-lea; pentru semestrul I se vor avea în vedere *noțiunile de fonetică și lexicul* (actualizare; noțiuni nou studiate)

Obiective de referință

- 4.2 să utilizeze, în redactare, cunoștințele de lexic și de **morfosintaxă**, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație, în vederea obținerii coerenței și coeziunii unui text propriu

Exemple de sarcini de lucru corespunzătoare activităților de învățare și conținuturilor din programă

- utilizarea corectă și adecvată a elementelor de lexic
- utilizarea corectă a elementelor de morfosintaxă în redactarea unui text
- utilizarea adecvată a semnelor ortografice
- aplicarea corectă a semnelor de punctuație la nivelul propoziției și al frazei
- realizarea expresivității cu ajutorul semnelor de punctuație